TAUTINIŲ BENDRIJŲ
INFORMACINIS BIULETENIS Nr 1

Leidžia Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Tautinių bendrijų namai

2000 m. spalis – gruodis

Turinys

Gero kelio Tautinių bendrijų informaciniam biuleteniui! 1

"Lietuvos Etnoparlamentas" - Tautinių bendrijų taryba 2

"Melos" - penkeri metai 2

Gruodžio 1-oji Rumunijos nacionalinė diena 4

Tarptautinis Janušo Korčako Centras 4

"Lietuvoje man visada gera" 5

"Vilties liepsna" 5

Graikų bendruomenėje Lietuvoje "Pontos" 6

Lietuvos Stepono Batoro vengrų kultūros draugijos dešimtmetis 6

"Anūkai – seneliams ir močiutėms" 6

Mstislavo Dobužinskio jubiliejus ... 7

I. Bunino dienos Visagine 7

Chanukos šventė 7

Konferencija "Tautinių mažumų švietimas Lietuvoje: teoriniai ir praktiniai aspektai" 8

Lietuvos stačiatikių švietimo draugijoje "Živoj kolos": 8

Lietuvos vokiečių bendrijose: 9

Netektis
Michailas Firkovičius 9

Gero kelio Tautinių bendrijų informaciniam biuleteniui!

Besivienijančioje Europoje, kurioje sparčiai vyksta politinio, socialinio ir ekonominio gyvenimo unifikacija, vis labiau pradedama suprasti jos kultūrų tapatumo ir išsaugojimo svarbą. Europos tautų ir etninių grupių savitumas ir įvairovė šiandien suvokiamos kaip viena didžiausių vertybių.

Lietuvoje, greta lietuvių, nuo seno gyvena baltarusiai, čigonai, karaimai, lenkai, rusai, totoriai ir ukrainiečiai žydai. Istorija ir likimas besibaigiančiame šimtmetyje į mūsų kraštą atbloškė daug kitų tradicijų ir kultūrų žmonių. Visos šios tautos ir etninės grupės praturtina mūsų šalies kultūrą ir visuomenę.

Per pastarąjį dešimtmetį daugelis tautinių bendrijų įsteigė savo organizacijas, puoselėjančias tautų tradicijas, papročius ir religiją. Šiuo metu Lietuvoje įregistruota daugiau kaip 220 tautinių bendrijų organizacijų. Jos atlieka didelį kultūrinį ir švietėjišką darbą, organizuoja įvairius renginius, koncertus, parodas, konkursus, mini tautines ir valstybines šventes. Be jokios abejonės, pačios bendrijos apie šią veiklą gerai žino, tačiau platesni visuomenės sluoksniai apie ją išmano mažai. O gaila... Tautinių bendrijų gyvenimas, jų lūkesčiai, veiklos įvairovė, organizacijų patirtis gali sudominti ir studentus, kultūros tyrinėtojus, nevyriausybinių organizacijų atstovus, žurnalistus, savivaldybių pareigūnus bei politikus, ir paprastus žmones, norinčius pažinti kartu gyvenančius.

Atsižvelgdami į tai, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kartu su Tautinių bendrijų namais nutarė leisti šį leidinį. Norėtume, kad jo aktyviais autoriais taptų tautinės bendrijos, prie Departamento įkurtos Tautinių bendrijų tarybos nariai, visi kuriems šie klausimai yra svarbūs. Tai leidinys, skirtas pirmiausia Jums. Nuo Jūsų priklausys, koks jis bus ateityje. Tikimės, kad, nors ir būdamas kuklus savo išvaizda, jis taps informatyvus ir turiningas.

Linkimė sėkmės ir aštrios plunksnos.

Stanislav Vidtmann
Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus pavaduotojas

"Lietuvos Etnoparlamentas" - Tautinių bendrijų taryba

Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinio direktoriaus įsakymu yra įsteigta ir daug metų veikia Tautinių bendrijų taryba.

Tautinių bendrijų taryba nėra nei visuomeninė organizacija, nei valdžios institucija. Tai Departamento patariamasis organas, kuris, sprendžiant opias šalies etnopolitines problemas, atlieka moralinio autoriteto vaidmenį. Dėl šios priežasties Tautinių bendrijų taryba kartais vadinama "Etnoparlamentu".

Remiantis Departamento generalinio direktoriaus patvirtintomis nuostatomis, Tautinių bendrijų tarybos sudėtis formuojama iš tautinių bendrijų organizacijų atstovų. Tautinių bendrijų, kurių atstovų Lietuvoje gyvena daugiau kaip 100 tūkst., organizacijos deleguoja į Tarybą po 3 jos narius; tų, kurių atstovų yra nuo 10 tūkst. iki 100 tūkst. - po 2 narius, o tų, kurių atstovų Lietuvoje yra mažiau nei 10 tūkst. - po 1 narį. Tais atvejais, kai konkrečiai tautinei bendrijai atstovauja daugiau nei viena organizacija, jos atstovai į Tautinių bendrijų tarybą renkami bendrame tos tautinės bendrijos organizacijų atstovų susirinkime. Organizacijos, nepriklausomai nuo dydžio, gali turėti Taryboje tik po vieną savo atstovą.

Šiuo metu į Tautinių bendrijų tarybą įeina 23 tautinių bendrijų organizacijų atstovai, priklausantys 17 tautybių: lenkų, rusų, gudų, ukrainiečių, žydų, vokiečių, totorių, karaimų, čigonų, estų, vengrų, rumunų, bulgarų, graikų, gruzinų, armėnų ir azerbaidžaniečių.

Tautinių bendrijų tarybos veiklos organizacinius ir techninius klausimus tvarko Departamento generalinio direktoriaus įsakymu skiriamas Tarybos koordinatorius.

Pagrindinė Tautinių bendrijų tarybos veiklos forma - įvairių renginių aktualiomis etnopolitikos temomis organizavimas. Iš tokių renginių galima paminėti "apskritus stalus" ir seminarus "Tautiškumas ir politika", "Vietinė oficialioji kalba: valstybinės kalbos konkurentė ar pagalbininkė?", "Nekilnojamojo turto grąžinimo tautinių mažumų organizacijoms problema", "Numatoma LR administracinė-teritorinė reforma ir tautinių mažumų kompaktiškai gyvenamos teritorijos", "Atstovavimo tautinių mažumų interesų organizacinės formos", "Lietuvos etnokultūrinio tapatumo raida: pagundos ir išbandymai".

Su apgailestavimu tenka konstatuoti, jog didžioji dalis Tarybos renginių yra jos posėdžiai, kurių metu tenka skelbti pareiškimus dėl padažnėjusių tautinės nesantaikos kurstymo faktų. Minėti pareiškimai paprastai būna adresuojami šalies vadovybei ir teisėsaugos institucijoms, skelbiami žiniasklaidos leidiniuose. Paskutinis toks Tautinių bendrijų tarybos pareiškimas buvo skirtas antisemitinei kampanijai "Lietuvos aido" dienraštyje.

Tautinių bendrijų tarybos nariai ir koordinatorius aktyviai dalyvauja įvairiose etnopolitikai ir etnokultūrai skirtose konferencijose. Tarybos atstovai įėjo į darbo grupės, rengusios naują Tautinių mažumų įstatymo redakciją, sudėtį.

Deja, ne visi Tautinių bendrijų tarybos siūlymai buvo realizuoti. Dar 1997 metais Taryba pritarė etnopolitikos ir etnokultūros klausimams skirto periodinio leidinio "Lithuania etnica" leidimui. Buvo aptarta leidinio struktūra, parengta preliminari sąmata, išrinkta redakcinė kolegija. Deja dėl lėšų stokos ir organizacinių nesklandumų tolesni rengimo darbai sustojo.

Tikimės, jog šis kuklus biuletenis ilgainiui išaugs į mūsų išsvajotą leidinį.

Visus, kurie turi siūlymų dėl tolesnės Tautinių bendrijų tarybos veiklos ar klausimų, prašome skambinti TBT koordinatoriui. Tel. 8-287-58371.

Tautinių bendrijų tarybos pirmininkas R.Arutiunianas
Tautinių bendrijų tarybos koordinatorius I.Melianas

"Melos" - penkeri metai

Ataskaitos žanras šiuo metu nepopuliarus, bet kaip visada būtinas. Rusų romansų mylėtojų draugija "Melos" gruodžio 5 dieną švenčia savo penkmetį. Prieš penkerius metus, 1995 lapkričio 21 dieną įvykęs rusų romansų atlikėjos Neonilos Volikovos koncertas salėje prie židinio Gėlių g. 3 ir buvo "Melos" egzistavimo pradžia. Po to sekė Liubos Nazarenko, Vladimiro Grigorjevo, Jelenos Berbos ir kitų koncertai. Kiekviename koncerte romansai komentuojami, tai labai įdomu publikai. Žiūrovai teigiamai vertina tokius koncertus, todėl buvo nuspręsta įkurti rusų romansų mylėtojų draugiją "Melos". 1995 m. gruodžio 27 d. draugija buvo įregistruota Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijoje.

Praėjo penkeri metai. Padaryta nemažai. Užtenka paminėti tik bendrą koncertų skaičių - jų apie 100. "Melos" koncertavo mokyklose, ir pirmiausia - M.Dobužinskio vidurinėje mokykloje, vėliau - Tautinių bendrijų namuose, Profsąjungos kultūros rūmuose, Mokslų Akademijos salėje ir Mokslininkų rūmuose Verkiuose, Rusų dramos teatro scenose, Antavilių pensionate, M.K.Čiurlionio ir Mokytojų namuose. Kultivuojanti rusiško romanso žanrą "Melos" draugija suvokiama ir kaip graikų terminas "melos" - daina, melodija, ir kaip lyrinė poezija, nes romansas sujungia literatūrinius ir muzikinius tekstus. "Melos" koncertuose skamba ir liaudies daina, ir

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka. Koncertas "Meilės fontanas". Solistai - Jelena Berba, Saulius Laurinaitis, prie rojalio -Rasa Jakutytė.

rusų, lietuvių, ukrainiečių, lenkų, žydų, čigonų ir kitų tautų dainos, ir buitinis, ir klasikinis romansas, ir autorinė daina, ir lyrinė poezija.

Draugija "Melos" aktyviai bendrauja su klubais "Draugystė" ir "Žiburys", su E.Čiudakovos fondu, Lietuvos rusų bajorų draugija, A.Puškino literatūriniu muziejumi, Rusų dramos teatru. "Melos" draugijoje nėra fiksuotos narystės, nėra nario mokesčio, todėl atlikėjai koncertuoja nemokamai, į visus koncertus įėjimas laisvas.

Tai kas gi tie entuziastai, kurių energijos ir talento dėka gyvuoja "Melos"? Visų pirma tai draugiška, taktiška, emocionali ir muzikaliai jautri publika. Dėka jos ir egzistuoja "Melos". Ačiū visiems, kurie geru žodžiu, knyga, plokštele, kasete, gėlėmis ir, aišku, aplodismentais palaiko draugiją. Ačiū laikraščiams - "Litovskij kurjer", "Obzor", "Echo Litvy", "Lietuvos rytas", Lietuvos radijui, ypač programai "Vaivorykštė", kurie skelbia draugijos koncertus, juos aptaria. Ačiū Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kuris palaiko ir finansuoja draugijos veiklą.

Norime išvardinti visus, kurie dovanoja publikai savo talentą, savo meilę rusų poezijai ir muzikai. Tai Neonila Volikova, Liuba Nazarenko, Jelena Berba, Zigmund Klimaševskij, kuris per šiuos penkerius metus išleido savo kasetes ir kompaktinį diską. Tai ir Dana Lappo, Zinaida Zaraikina, Eugenija Korotkich, Larisa Volynec, Lidija Voinarovskaja, Leila Mirzojeva, Larisa Bunina, Tamara Traškova, Viktorija Michailova, Viktor Pustovoj, Vladimir Grigorjev, Romuald Olechnovič, Saulius Laurinaitis, Igor Šurkus, Valerij Trubilo, Stepan Moldavan, Valerij Oparin, Jaroslav Krulikovskij, Vladimir Dorochin, Aleksandr Michailov, Viktorija Ivanovskaja, Zinovij Knižnikov bei jo mokiniai ir, aišku, sutuoktiniai Tatjana ir Engelsas Nečiajevai. (prašau atleisti man tuos, kurių vardų nepaminėjau).

Dainų ir romansų atlikimas neįsivaizduojamas be koncertmeisterių - Lijos Neugosimovos, Irinos Kozlovos, Sergej Didenko, Rasos Jakutytės, Elinos Maslakovos, Ninos Šavrovos, Elvyros Knižnikovos-Bure, Justino Bruzgos, Irinos Togučiovos, Bogdano Vojcinovič, Eugenij Ogureckij, Elžbietos Lazauskytės - darbo. Ačiū Georgijui Lauceniui, derinusiam mūsų pianinus.

Didelį pasitenkinimą teikė koncertuose dalyvavę jaunieji šalies ir tarptautinių konkursų laureatai Julija Okruško ir Darius Mažintas.

"Melos" koncertuose skamba ne tik liaudies dainos bei romansai bet ir autorinės dainos. Jų kūrėjai - Antanas Kovalelis, Ana Škoda, Leila Mirzojeva - sėkmingai koncertuoja.

"Melos" draugija pristatė Raisos Machlaičiuk, Dangiros Berezovskajos, Igorio Koneveckio knygas, taip pat eiles būsimų ar buvusių "Vagos" autorių - Svetlanos Ščigol, Valentinos Skardžiuvienės, Konstantino Bilerio, Valentinos Jekateriničevos, Liudmilos Surkovos, Larisos Volynec, Ivano Prosniakovo, Vladimiro Grigorjevo, Vladimiro Dorochino, Levo Šuvalovo eiles, o taip pat Boriso Maksimovo ir Vitalijaus Jalovo kūrybą.

"Melos" vakaruose dalyvavo ir Rusų dramos teatro aktoriai: Artiomas Inozemcevas, Jurij Ščiuckij, Aleksandr Agarkov, Aleksandr Demidov, Vladimir Serov, Liudmila Pečiul su pasakojimu apie Olego Kazancevo kūrybą, Michail Makarov ir Valentina Lukjanenko su dukra Jekaterina, Valentina Lukoševičienė ir vaikų teatro "Krasnaja kurica" artistai.

"Rusiški vakarai Vilniuje" - taip pavadintą šių metų projektą lydėjo rusų dailės mokyklos pasekėjų asociacijos narių parodos. Ir tai dar ne viskas.

Jelena Bachmetjeva, Rusų romansų mylėtojų draugijos Lietuvoje "Melos" pirmininkė

Projektas "Rusiški vakarai Vilniuje". A.Kozlov tapybos darbų paroda. Centre - E.Bachmetjeva, Rusų romansų mylėtojų draugijos Lietuvoje "Melos" pirmininkė.

Gruodžio 1-oji Rumunijos nacionalinė diena

Gruodžio 1-oji Rumunijos nacionalinė diena - pati didžiausia Rumunijos valstybinė šventė.

Kodėl Rumunijoje ji minima?

1859 m. sausio 24 dieną Moldovos Kunigaikštystė susijungė su Muntenijos Kunigaikštyste, sudarydama Rumunijos valstybę. Rusijos imperijos sudėtyje liko Moldovos Kunigaikštystės dalis (teritorija, kuri vėliau tapo Moldovos SSR, o dabar yra Moldovos Respublika). Šią teritoriją Rusija gavo iš Turkijos už pergalę viename iš Rusijos ir Turkijos (1812m.) karų.

1917 m. gruodžio 15 dieną minėta teritorija buvo paskelbta Moldovos Besarabijos Demokratine Respublika.

1918 m. kovo 27 dieną šios respublikos Parlamentas balsavo už susijungimą su Tėvyne - Rumunija. Moldovos dalys tapo Rumunijos sudėtinėmis dalimis.

1918 m. gruodžio 1 dieną prie Moldovos ir Muntenijos prisijungė trečia Rumunijos Kunigaikštystė - Transilvanija. Tokiu būdu susidarė Rumunijos valstybė.

Gruodžio 1 -oji yra visų pasaulio rumunų šventė.

Jau kelerius metus ši data yra minima Lietuvoje. Šia proga vyksta įvairūs renginiai: eksponuojamos parodos, per televiziją rodomi rumuniški filmai ir t.t. Šiais metais, lapkričio 30 dieną, viešbutyje "Centrum" Rumunijos ambasada Lietuvoje surengė Vyriausybinį priėmimą, skirtą Rumunijos nacionalinei dienai. Tarp aukštų svečių, Lietuvos Seimo ir Vyriausybės narių, mokslo, verslo, kultūros elito, dalyvavo ir Tautinių mažumų ir išeivijos departamento vadovybė, Rumunų kultūros bendrijos "Dačija" nariai. (Bendrija susikūrė 1989 m. vasario 14 dieną Vilniuje).

Gruodžio 1 dieną Tautinių bendrijų namuose, Lietuvos rumunų kultūros bendrijos 'Dačija" nariai susirinko paminėti Rumunijos nacionalinę dieną. Buvo skaitomi istoriniai dokumentai, patriotinė poezija, aptarta Rumunijos ir Moldovos Respublikos dabartinė politinė situacija.

L. Žalakevičienė, Lietuvos rumunų kultūros bendrijos "Dačija" pirmininkė

Tarptautinis Janušo Korčako Centras

Janušas Korčakas *Dalia Laniūtė,* 20 m.

Janušas Korčakas (1878-1942) - talentingas gydytojas, rašytojas ir pedagogas. Dirbo našlaičių namų vyr.gydytoju, įkūrė vaikų namus, dėstė Varšuvos Specialiosios pedagogikos institute. Labai populiarių radijo laidų "Senojo daktaro patarimai" autorius. Parašė daug knygų, tarp kurių ypač populiarios: "Kaip mylėti vaiką", "Vaiko teisė į pagalbą", "Karalius Matiušas". Nors turėjo galimybę pabėgti iš geto, liko su savo auklėtiniais ir žuvo kartu su jais mirties stovykloje Treblinkoje.

1992 m. Janušo Korčako Centras įsteigtas Lietuvoje. 1994 m. Centras buvo priimtas į Janušo Korčako vardo Tarptautinį susivienijimą. Senojo daktaro vardu pavadintos organizacijos ir draugijos veikia dvidešimt keturiose pasaulio valstybėse.

Tarptautinės parodos "Vaikai ir jų pasaulis" atidarymo momentas

Centras yra žydų organizacija, bet mūsų veiklos programos skirtos įvairių tautybių žmonėms. Ypatingai tai aktualu dirbant su vaikais. Mūsų nuomone neverta dirbtinai izoliuoti vaikų pagal tautybę. Kuo daugiau vaikai kontaktuos, tuo bus geriau ir žydų ir kitų tautybių vaikams. Tautinė izoliacija neprisideda prie tolerantiškumo ugdymo. Centras dirba pagal ilgalaikias programas "Šalom", "Vaikai - vaikams", "Aš ir pasaulis". Pastaroji skirta įvairių tautybių, įvairaus amžiaus, įvairių interesų vaikams.

Gruodžio 12 d. Technikos bibliotekoje atidaryta tarptautinė paroda "Vaikai ir jų pasaulis", skirta žuvusio daktaro Janušo Korčako ir jo auklėtinių atminimui. Parodoje eksponuojami įvairių šalių pašto ženklai, sveikų ir vaikų su negalia piešiniai iš Lietuvos ir Brazilijos.

Irina Belienė
Tarptautinio Janušo Korčako Centro prezidentė

"Lietuvoje man visada gera"

Lietuvos armėnų bendruomenė šiltai sutiko savo įžymųjį žemietį Armeną Džigarchanjaną. Šis susitikimas tapo tikra meno švente ne tik armėnams, gyvenantiems Lietuvoje. Rusų dramos teatre šimtai populiaraus aktoriaus gerbėjų, tikrieji teatro mylėtojai su didžiuliu pasitenkinimu stebėjo A. Džigarchanjano bei jo kolegų puikią vaidybą spektaklyje "Sugrįžimas namo" (G. Pinter).

Sėkmė lydėjo SSSR liaudies artisto A. Džigarchanjano teatro gastroles po šalį. Kaune, Panevėžyje, Klaipėdoje žiūrovai šiltais aplodismentais dėkojo teatro trupės aktoriams už puikią vaidybą.

Lietuvos armėnų bendrijos narių susitikimas su A. Džigarchanjanu, 2000 m. lapkritis

Lietuvos armėnų bendrija globojo svečius visų gastrolių metu. Net atsiradus problemoms pasienyje ir muitinėje, svečiai jų nepajuto – viskas buvo išspręsta ir teatro rekvizitas iš Maskvos laiku buvo atvežtas į Rusų dramos teatrą.

Įdomiai ir turiningai vyko svečio susitikimas su Lietuvos armėnų bendrijos nariais. A.Džigarchanjanas ne tik talentingas režisierius ir aktorius. Susitikimo metu jis atsiskleidė kaip filosofas, išmintingai dėstantis mintis, o svarbiausia – kaip Žmogus. Jo apmastymai apie šiuolaikinį gyvenimą, pokyčius mene, vis didėjantį žmonių susvetimėjimą, nihilizmo apraiškas visuomenėje, susilaukė didelio dėmesio. A.Džigarchanjanas pabrėžė, kad, siekiant išsaugoti bei turtinti bendražmogiškus santykius, vis didesnis vaidmuo tenka "Gyvajam menui" – teatrui.

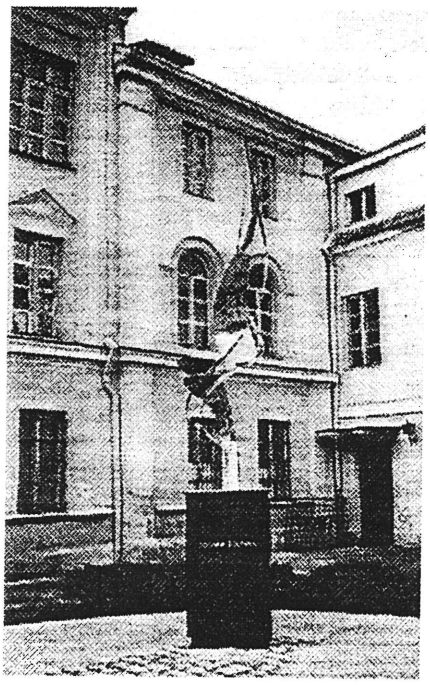
Susitikime buvo nuspręsta, kad A. Džigarchanjanas sekančiais metais vėl aplankys Lietuvą, kur "jam visada gera".

O. Isaev, Lietuvos armėnų bendrijos pirmininkas

"Vilties liepsna"

Taip pavadintas paminklas dešimtims tūkstančių Vilniaus geto aukų Antrojo pasaulinio karo metais buvo atidengtas š.m. spalio 5-ąją dieną Jaunimo teatro kiemelyje, buvusios žydų geto tarybos vietoje. Paminklo autorius – Meksikoje gyvenantis skulptorius Leonardas Nirmanas. Prie paminklo sukūrimo prisidėjo Tarptautinis menų fondas, JAV užsienio paveldo apsaugos komisija, privatūs rėmėjai.

Kiemelį supančiuose pastatuose karo metais veikė žydų mokykla ir teatras. 1943 metų rugsėjo 23-iąją prasidėjo Vilniaus geto likvidavimas, geto kaliniai buvo sunaikinti Paneriuose. Šiuos įvykius visada primins skulptūra "Vilties liepsna".

Pirmasis Vilniaus mero pavaduotojas Algirdas Kudzys pasakė, jog šis paminklas simbolizuoja viltį, kad praeitis niekada nepasikartos, kad visų tautybių žmonės galės Vilniuje jaustis kaip namie, kad Lietuvos sostinė bus savas miestas visiems.

Atidengiant paminklą, kalbėjo Tarptautinio menų fondo prezidentė Šeli Pirson, buvusi Vilniaus geto kalinė ir Pasipriešinimo dalyvė Fania Brancovskaja, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius.

Pasipriešinimo laikų dainą "Zog nit kein mol, az du geist dem letztn veg" ("Niekada nesakyk, kad eini paskutiniu keliu") atliko žydų mokyklos mokiniai.

"Lietuvos Jeruzalė", Nr. 7-8, 2000 spalis - gruodis

Lietuvos Stepono Batoro vengrų kultūros draugijos dešimtmetis

2000 m. gruodžio 15 d. Vilniaus Universitete įvyko renginys, skirtas Vengrijos valstybingumo tūkstantmečiui ir Lietuvos Stepono Batoro Vengrų kultūros draugijos dešimtmečiui paminėti.

Sveikinimo žodį tarė Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas Stanislav Vidtmann.

Pranešimą apie šiuolaikinę vengrų literatūrą skaitė Vengrijos MA Literatūros instituto direktorius dr. Laslo Siorėni.

Ar vengrų folklorui tūkstantis metų? Į šį klausimą atsakė ir daug įdomių minčių klausytojams pateikė dr. Vilmoš Voigt.

Apie Vengrijos ir Lietuvos bendrą likimą Vidurio Europoje pasakojo prof. Alfredas Bumblauskas ir dailininkas Petras Repšys.

Renginį apvainikavo senovės vengrų liaudies instrumento - tarogato - koncertas, atlikėjas Nagy Csaba (Čaba Nadj, Vengrija)

Graikų bendruomenėje Lietuvoje "Pontos"

Spalio 28 dieną graikų bendruomenė Lietuvoje "Pontos" pažymėjo "Ochi" dieną. Ši diena yra pažymima kasmet Graikijoje ir visose graikų bendruomenėse įvairiose pasaulio šalyse. Šventės pavadinimas, išvertus iš graikų kalbos, reiškia – "Ne". Ne – fašizmui, ne – prievartai, taip – demokratijai ir pažangai. Pažymėtina ir tai, kad graikai, pergyvenę Osmanų imperijos genocidą, kurio metu neteko daugiau kaip 350 tūkst. žmonių, pasisako prieš bet kokią priespaudą bei fašizmo apraiškas bet kokiomis formomis.

Graikų bendruomenė Lietuvoje "Pontos" pažymi "Ochi" dieną.

"Anūkai – seneliams ir močiutėms"

Taip vadinosi baigiamasis Vilniaus rusiškų vaikų darželių lopšelių auklėtinių festivalio koncertas. Antri metai iš eilės rusų organizacijos "Svetlica" ir "Darija" surenka vaikus, kad pastarieji pasveikintų tėvelius, senelius ir močiutes.

Gruodžio 1 d. Vilniaus Verdenės mokykloje vykęs koncertas buvo kupinas vaikiškų šypsenų ir noro patikti suaugusiems. Todėl vaikų darželio "Sveikuolis" auklėtiniai linksmai dainavo dainelę "Jaunosios močiutės", "Svajos" darželinukai demonstravo šokio meną, o darželio "Berželis" ansamblis "Vesnuški" ir "Vaivorykštės" darželio - mokyklos dainininkai buvo nepakartojami.

Vaikų festivalio koncerto organizatorių Galinos Kuzminos ir Liudmilos Nikolskajos tikslas – pademonstruoti vaikų talentus ir sukurti jaukią koncerto atmosferą. Vaikai buvo apdovanoti saldainiais, o močiutės ir seneliai – vaikų piešiniais.

Mstislavo Dobužinskio jubiliejus

M.Dobužinskio mokykla švenčia dailininko 125 metų jubiliejų. Kairėje - Nepaprastasis ir Įgaliotasis Rusijos Ambasadorius Lietuvoje J. Zubakov.

Lapkričio 25 dieną Vilniaus M.Dobužinskio mokykloje buvo daug svečių. Mokykla paruošė specialią programą, skirtą dailininko, kurio vardu pavadinta mokykla, 125 metų jubiliejui.

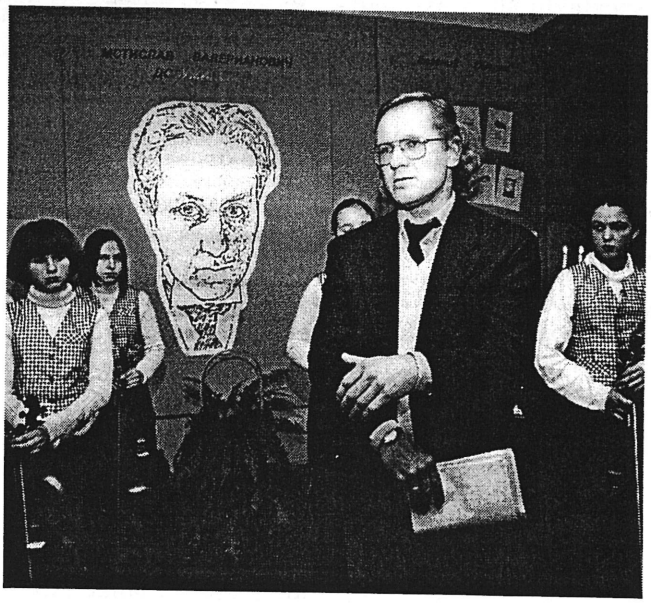
Taip jau susiklostė, kad šios rusų mokyklos auklėtiniai kiekvienais metais švenčia savo "patrono" dieną, papildo savo nedidelį mokyklos muziejų ir siekia atkreipti į jį Vilniaus visuomenės dėmesį.

Šiais metais moksleiviai svečiams paruošė naują parodą "Dailininkas ir teatras', literatūrinę kompoziciją apie M. Dobužinskio gyvenimą bei kūrybą. Koncertavo Vilniaus M.K. Čiurlionio menų gimnazijos smuikininkų ansamblis, Vilniaus teatrų aktoriai.

Moksleivių darbą puikiai įvertino Nepaprastasis ir Įgaliotasis Rusijos Ambasadorius Lietuvoje J. Zubakov.

Visiems buvo įdomu klausytis teatro kritiko Donaldo Strinkulio pasakojimo apie dailininko lietuviškas šaknis, pabrėžiant tą faktą, kad M.Dobužinskis pavadino Lietuvą savo Tėvyne.

M.Dobužinskio mokykla švenčia dailininko 125 metų jubiliejų. Centre - teatro kritikas Donaldas Strinkulis.

I. Bunino dienos Visagine

... Pajusti šimtmečio senumo garsų ir vaizdų pasaulį...

Tokią dovaną paruošė Visagino gyventojams Lietuvos rusų kultūros dienų organizatoriai.

Paskutinieji praeinančio šimtmečio metai sutapo su Nobelio premijos laureato, žymaus rusų rašytojo Ivano Bunino 130 metų jubiliejumi.

Turtinga I.Bunino rusų kalba šiandieniniam jaunimui – tarsi neišsenkantis šaltinis. Lapkričio 26 d. "Bangos" koncertinėje salėje jaunimas kartu su suaugusiais negalėjo sulaikyti ašarų - tikrai buniniška atmosferą pavyko sukurti rusų romansų atlikėjui Romualdui Olechnovičiui, pianistei Lijai Neugasimovai ir Lietuvos rusų dramos teatro aktoriui Aleksandrui Demidovui.

Tradicijos

Chanukos šventė

Nuo gruodžio 22 iki 29 dienos žydų tauta švenčia Chanuką.

Daugiau nei prieš 2000 metų, 164 m.pr.m.e., Kislevo 25-ąją (gruodžio 22 d.) baigėsi didvyriška žydų tautos kova prieš graikų ir sirų užkariautojus: buvo išvaduota Jeruzalė, išlaisvinta Šventykla, atkurta žydų valstybė. Nuo to laiko žydų tauta kasmet visą savaitę švenčia šią pergalę, o kiekvieną jos dieną pažymi naujai uždegta žvake.

Apie Chanukos šventę, bei šviesos simbolį žydų tradicijoje skaitykite Lietuvos žydų bendruomenės laikraštyje "Lietuvos Jeruzalė" Nr. 7-8, 2000 m. spalis-lapkritis.

Lietuvos stačiatikių švietimo draugijoje "Živoj kolos":

Spalio 1 d. - susitikimas Utenoje pažymint stačiatikių bažnyčios, sunaikintos 1942 metais, atgimimą. Pirmininkės I.Arefjevos pasakojimas apie bažnyčios, pastatytos Utenoje prieš 130 metų, istorija.

Spalio 5-20 d. - 60 Naugarduko mokyklos socialiai remtinų vaikų aplankė Jaunimo teatro spektaklį; 40 vaikų dalyvavo animacinių kinofilmų festivalyje; 40 vaikų iš Globos namų lankėsi Kaliningrado lėlių teatro spektaklyje; 50 vaikų iš specialiosios internatinės mokyklos lankėsi "Krasnaja kurica" spektaklyje.

Spalio 20-22 d. - 2 specialiosios internatinės mokyklos mergaitės ir Piatnickio bažnyčios sekmadieninės mokyklos lankytojai važiavo į Polocką.

Lapkričio 1-5 d. - trys specialiosios internatinės mokyklos krikštavaikiai gyveno ir dirbo Mikniškių pravoslavų draugijoje.

Šventikas tėvas Nikolajus krikštijo daug vaikų, globojamų "Živoj kolos".

Krikštamotė Zoja Grečanok džiaugiasi. Jos krikštaduktės Aleksandra Potapova ir Nadia Smirnova išmoko siūti ir megzti.

Lapkričio 30 d. iš spaustuvės paimtas ("Živoj kolos" iniciatyva jau 9-ti metai išleidžiamas) "Pravoslavų kalendorius" 2001 metams.

Gruodžio 2 d. krikštatėviai lankėsi vaikų darbų parodoje specialiojoje internatinėje mokykloje.

Gruodžio 9 d. II globos namų krikštavaikiai ir jų krikštatėviai lankė Archangelo Michailo bažnyčią.

Konferencija "Tautinių mažumų švietimas Lietuvoje: teoriniai ir praktiniai aspektai"

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas kartu su Švietimo ir mokslo ministerija 2000 m. gruodžio 19-20 dienomis organizavo konferenciją "Tautinių mažumų švietimas Lietuvoje: teoriniai ir praktiniai aspektai".

Konferencijoje aptarta tautinių mažumų švietimo padėtis Lietuvoje, numatytos tolimesnės raidos perspektyvos. Joje siekta pažvelgti į mokyklą įvairiatautėje aplinkoje, aptarta, kaip ugdoma tolerancija ir pagarba kitų tautybių žmonėms, kaip sudaromos sąlygos tautiniam tapatumui išsaugoti.

Konferencijoje dalyvavo Švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius, ministerijos ir kitų valstybės valdymo institucijų atstovai, mokslininkai, politikai.

Konferencijos metu vyko diskusijos darbo grupėse tema "Tautinių mažumų mokyklų švietimo organizavimas: dabartis ir perspektyvos".

Išsamesnę informaciją apie šią konferenciją skaitykite sekančiame biuletenio numeryje.

Lietuvos vokiečių bendrijose:

Spalio 3 d. paminėta Vokietijos valstybinė šventė, t.y. Vokietijos susivienijimo dešimtmetis. Ta proga Vilniuje, Kaune, Tauragėje, Klaipėdoje, Šiauliuose įvyko daug renginių. Įvairiuose miestuose vyko diskusijos, paskaitos, koncertai bei minėjimai.

J.S.Bacho jubiliejinių metų proga (250 m. nuo jo mirties) Lietuvoje įvyko daugybė muzikinių renginių. Vienas paskutiniųjų - Klaipėdoje spalio 5 dieną surengtas fortepijono muzikos koncertas, kuriame skambėjo J.S.Bacho kūriniai (atlikėjas - J.Nekrasovas, Klaipėda). Šiuos renginius aktyviai rėmė, daugelį jų surengė Goethe's instituto filialas Lietuvoje bei Vokietijos ambasada.

Po Vokietijos susivienijimo, kai buvo nutarta šalies sostinę iš Bonos perkelti į Berlyną, prasidėjo spartūs miesto atstatymo bei plėtimo darbai. Berlynas, ypač jo centrinė dalis, neatpažįstamai pasikeitė. Spalio 10 dieną Klaipėdoje, vokiečių Simono Dacho namuose, vyko diskusija "Vokietijos sostinė Berlynas vakar ir šiandien". Jos metu buvo parodytas dokumentinis filmas "Berlynas - Wilbelmstrasse" bei reklaminis filmas apie šiuolaikinį Berlyną.

Spalio 21-23 dieną Vilniuje įvyko Lietuvos vokiečių jaunimo grupių seminaras, kuriame buvo nutarta įkurti bendrą Lietuvos vokiečių jaunimo sąjungą, taip vadinamą "Dachą". Seminare dalyvavo svečiai iš Vokietijos Ostakademie Konigstein bei Štutgarto užsienio santykių instituto, taip pat Latvijos ir Estijos vokiečių jaunimo grupių atstovai.

Apžvalgą paruošė
Vokiečių bendrijos
"Edelweis-Volfskinder"
pirmininkė
A. Kažukauskienė

* * *

Lapkričio 28 dieną Tautinių bendrijų namuose buvo paminėtos Lietuvos Respublikos Tautinių mažumų įstatymo 11-osios metinės. Minėjime dalyvavo Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės vadovai, Tautinių bendrijų tarybos nariai, tautinių mažumų visuomeninių organizacijų atstovai.

Departamento generalinis direktorius R. Motuzas kalbėjo apie valstybės politikos tautinių mažumų klausimais raidą per praėjusius vienuoliką metų po Įstatymo priėmimo, pateikė pasiūlymus dėl Tautinių bendrijų namų bei tautinių mažumų visuomeninių organizacijų veiklos. Tautinių bendrijų namų direktorė A. Gedaminskienė papasakojo apie įstaigos darbą, pasidalijo tolesnės veiklos planais. Tautinių mažumų visuomeninių organizacijų atstovai papasakojo apie sukauptą patirtį, puoselėjant savo kultūrą, papročius, išsakė pageidavimus ir pasiūlymus.

Buvo peržiūrėta vaizdajuostė "Krikšto tėvai ir krikšto vaikai", pasakojanti apie Lietuvos stačiatikių švietimo draugijos "Živoj kolos" veiklą, globojant vaikus našlaičius ir vaikus iš socialiai remtinų šeimų.

***

Gruodžio 8 d. Tautinių bendrijų tarybos nariai, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės vadovai susitiko su Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komiteto pirmininku G. Dalinkevičiumi.

Pokalbio metu G. Dalinkevičius buvo supažindintas su Tautinių bendrijų tarybos veikla, Lietuvos tautinių mažumų visuomeninių organizacijų problemomis. Departamento generalinis direktorius R. Motuzas, Tautinių bendrijų tarybos nariai kalbėjo apie Lietuvos valstybės politiką tautinių mažumų klausimais, atskirų valstybinių institucijų požiūrį, nagrinėjant ir sprendžiant tautinių mažumų problemas, pateikė siūlymus dėl tolesnio šalies etnopolitikos formavimo.

Netektis

Michailas Firkovičius

(1924 11 17 - 2000 10 12)

Š.m. spalio 12 dieną, eidamas septyniasdešimt šeštuosius metus, mirė Lietuvos karaimų religinės bendruomenės pirmininkas ir vyresnysis dvasininkas Michailas Firkovičius.

Jis gimė 1924 m. lapkričio 17 d. Trakuose. Prieš Antrąjį pasaulinį karą baigė Vilniaus J.Slovackio gimnaziją. Vėliau mokėsi Vilniaus politechnikume, studijavo Kauno politechnikos institute (Vilniaus filiale), įgijo pramoninės ir civilinės statybos inžinieriaus specialybę. M.Firkovičius keturiasdešimt metų dirbo Vilniaus "Lietuvos projekto" projektų vyriausiuoju inžinieriumi. Jo ilgametis, sąžiningas darbas buvo gerai vertinamas, M.Firkovičius pelnė apdovanojimų.

Reikšminga buvo M.Firkovičiaus veikla Lietuvos karaimų bendruomenėje, jos kultūrai, šalies tautų tarpusavio supratimui ir santarvei stiprinti. Jis daug dirbo puoselėdamas Lietuvos karaimų tradicijas, kalbą, papročius. M.Firkovičius yra ir Lietuvos karaimų poezijos, Lietuvos karaimų kasdienių proginių maldų rinkinių, karaimų liturginio maldyno ir kitų knygų sudarytojas, karaimų kalbos vadovėlio autorius.

Už nuopelnus valstybei, jis buvo apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino IV laipsnio ordinu.

Visi pažinoję, bendravę, kartu dirbę prisimins jį kaip jautrios sielos, aukštos dvasinės kultūros, pareigingą žmogų.

Tautinių mažumų ir
išeivijos departamentas
prie Lietuvos Respublikos
Vyriausybės

* * *

"Jaunimas ir politika" – taip vadinasi Rusų kultūros fondo programa, skirta vyresniųjų klasių moksleiviams. Ją remia Atviros Lietuvos fondas ir Tautinių bendrijų namai.

Vykdant šią programą, lapkričio 30 dieną grupė Šalčininkų rajono rusų ir lenkų mokyklų moksleivių lankėsi Lietuvos Respublikos Seime. Čia jie susipažino su Seimo darbu, susitiko ir kalbėjosi su Seimo nariu Artūru Plokšto, kuris išrinktas į Seimą jau trečią kartą, betarpiškai stebėjo Vyriausybės valandą.

Tokie apsilankymai Seime sudaro galimybes vyresniųjų klasių moksleiviams giliau suvokti tokį, tarsi iš pirmo žvilgsnio ir labai abstraktų mokslą – politologiją, geriau orientuotis Lietuvos visuomeniniame politiniame gyvenime.

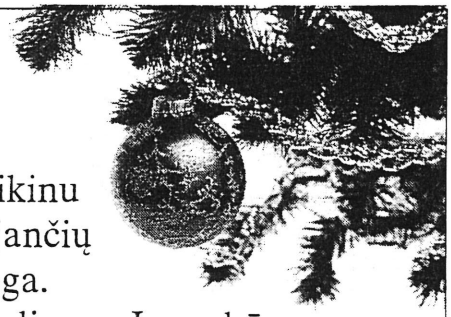
* * *

Jau du metai Vilniuje dirba jaunųjų žurnalistų klubas "Auksinė plunksna". Užsiėmimų metu rusų mokyklų vyresniųjų klasių moksleiviai mokosi žurnalistikos pagrindų, lankosi laikraščių, radijo, televizijos redakcijose, susitinka su politikais, mokslo ir kultūros veikėjais, susipažįsta su Seimo, Vyriausybės, įvairių nevyriausybinių organizacijų darbu.

Lapkričio 22 dieną "Auksinės plunksnos" klubo narius priėme Nepaprastasis ir Įgaliotasis Rusijos Ambasadorius Lietuvoje Jurij Zubkov. Į daugelį klausimų apie galimybes studijuoti Rusijos aukštosiose mokyklose, apie vizas, apie įsidarbinimo galimybes Rusijoje atsakė ambasados darbuotojai.

"Auksinė plunksna" klubo nariai gruodžio 11 d. susipažino su Pilietinių iniciatyvų centro veikla. Šio centro paruošti bei įgyvendinami projektai yra visiems gerai žinomi. Didelio dėmesio susilaukė projektas "Lietuvos moksleivių parlamentas", kurio veikloje dalyvauja ir šio klubo nariai.

Centro direktorius papasakojo apie naujus projektus ir pakvietė visus juose aktyviai dalyvauti.

Nuoširdžiai sveikinu
šv. Kalėdų ir artėjančių
Naujųjų metų proga.

Lai ateinančios dienos Jums būna
brandžios ir prasmingos.

Tegul sėkmė ir darna visada lydi
Jūsų sumanymus ir darbus.

Remigijus Motuzas
Tautinių mažumų
ir išeivijos departamento
Prie Lietuvos Respublikos
Vyriausybės
Generalinis direktorius

Šio biuletenio sudarytojai kreipiasi į Lietuvos tautinių mažumų visuomenines organizacijas, prašydami aktyviai įsijungti į sekančio numerio sudarymą. Laukiame straipsnių, fotonuotraukų, pasakojančių apie įvairiausius tautinių bendrijų renginius, savo tautos šventes, papročius, tradicijas.

Informaciją siųskite:
Raugyklos g. 25, 2001 Vilnius
Tautinių bendrijų namai

faksas (22) 26 04 08, el.paštas tbn@takas.lt

Skambinkite ir informuokite telefonu (22) 26 01 95